

**КЗВО «Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий музичний коледж»**

Циклова комісія «Теорія музики»

Методичні рекомендації
з організації самостійної роботи здобувачів освіти
з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ»

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В5 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Дніпро, 2025

Методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ»» здобувачів освіти освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю В5 Музичне мистецтво.

Розробник: Гонтова Л.В., кандидатка педагогічних наук, доцентка, викладачка-методистка циклової комісії «Теорія музики».

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова ЦК «Теорія музики» Ірина ГОРЧАКОВА

Самостійна робота здобувачів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» — важлива складова організації навчального процесу. Самостійна робота з дисципліни «Історія мистецтв» має на увазі максимальну активність кожного здобувача і спрямована на поглиблене опрацювання тем, запланованих навчальною програмою, за допомогою основної навчальної і додаткової літератури. Перевірка виконаних завдань може бути:

- в письмовій формі (реферати, академічні есе);
- у вигляді усної відповіді на запропоноване питання;
- описів творів різних видів мистецтва;
- опрацюванні літератури з історії мистецтв;
- підготовці презентаційних матеріалів.

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Історія мистецтв» є суттєвим доповненням до таких дисциплін, як «Історія музики», «Фах». Вміння самостійно знаходити правильні рішення, обґрунтовувати проблемні ситуації знадобляться здобувачам в процесі подальшого навчання.

Письмова форма самостійної роботи включає анутовання–реферування прочитаної додаткової літератури, аналітичні етюди до певних творів живопису, архітектури, скульптури, кіно, театру, що становлять як матеріал заняття, так і позаурочний контент, есе на запропоновану викладачем тему з історії мистецтв.

Усні відповіді на запропоновані запитання передбачають домашню підготовку до окресленого кола питань згідно програмним вимогам. Підготовлені усні відповіді мають бути розгорнутими, підкріпленими конкретними прикладами і викладатися у вільній, грамотно побудованій формі.

Тема 1. Мистецтво Стародавнього світу. Питання для самоконтролю:

1. Основні ознаки цивілізації.
2. Де і коли виникають найдавніші цивілізації на Землі?
3. Яка роль релігії, мифу, ритуалу тощо у мистецтві Стародавнього Єгипту?
4. Визначте основні характеристики архітектури Стародавнього Єгипту, назвіть відомих архітекторів.
5. Яке значення мала скульптура у Стародавньому Єгипті?
6. Чому храми були співвіднесені із мапою зіркового неба?
7. Скільки "тіл" людини визначали егіптяни?
8. Що таке «Ба» и «Ка»?
9. Якому богу присвячено храми у Карнаці та Луксорі?
10. Який канон зображення тіла людини?
11. Яка архітектурна форма є символом сонячного променю?

12. Визначте значимість цих імен та назв, їх зв'язок: Імхотеп -Джосер, Тутмес- Нефертіті, Ехнатон -Амон-Ра, Олександр Македонський – Фаюм, Хеопс – Геродот.
13. Пояснить, що таке: анх, пілон, обеліск, урей, клафт, мастаба.
- 14.Хто такий Гільгамеш?
- 15.Що збудував Саргон II? З.
- 16.Чим відомий палац Ашшурбаніпала в Ніневії?
- 17.Які рельєфи прикрашають дорогу Мардука та Ворота Іштар у Вавилоні?
- 18.Які сюжети зображали в асирійському рельєфі?

Темі творчих доповідей на семінар.

1. Взаємодія науки та мистецтва у Стародавньому Єгипті.
2. Основні ідеї вчення конфуціанства.
3. Даосизм як один з різновидів давньокитайської культури.
4. Ведійська культура як основа формування духовності Стародавньої Індії.
5. Основні риси буддизму та індуїзму.
6. Сім чудес світу

Теми рефератів.

1. «Шумеро-Аккадська міфологія»: опис пантеону богів трьох етапів розвитку цивілізації (шумерів, аккадців, вавілонян).
2. Перелічити основних богів Месопотамії, їх іконографію, міста шанування, якщо відомі храми, за яку галузь вони відповідали тощо.
3. Міфологія Стародавньої Індії.
4. Основні пам'ятки епохи Буддизму доби царя Ашоки та його наступників: ступи, стамбхі, чайтьї та віхари.

Тема 2. Мистецтво античного світу

Питання для самоконтролю:

1. Ордер у мистецтві Стародавньої Греції.
2. Олімпійська міфологія.
3. Геракл та героїчні міфи у Греції.
4. Олександрійський Мусейон та книжне знання у Давній Греції.
5. Особливості скульптури .
6. Архітектура класичного періоду.
7. Мистецтво еллінізму, основні пам'ятки.
8. Античний театр.
9. Споруди - атрибути римських міст, їх призначення
- 10.Особливості римської скульптури.
- 11.Помпеянські фрески.
- 12.Значення термінів: агон, акрополь, агора, капітель, наос, простіль, периптер, хіазм, катарсис, калокагатія, пантеон, базиліка, ордер.

Теми для рефератів.

1. Античні сюжети в сучасній літературі та кінематографі.
2. Платон про мистецтво.
3. Культурні наслідки політики імператора Августа.
4. «Золотий вік» римської літератури (Вергілій, Овідій, Гораций)
5. Культура скіфів та Скіфського царства.
6. Вплив античності на культуру України.

Тема 3. Мистецтво середньовіччя

Питання для самоконтролю:

1. Розвиток архітектури, поява впливів мусульманського мистецтва.
2. Пластичне мистецтво Візантії.
3. Тип християнського храму.
4. Особливості готичної архітектури в соборі Нотр Дам де Парі.
5. Монументально-декоративні розписи готичного стилю в Іспанії.
6. Архітектура готики у Британії.
7. Архітектурні особливості Собору Святої Софії в Константинополі.
8. Вплив Візантії на мистецтво інших країн.
9. Архітектура романського стилю у Франції та Італії.
10. Основні стилістичні риси готичного мистецтва.
11. Специфіка скульптури готики.
12. Архітектура та монументальна скульптура Бамберга, Магдебурга, Наумбурга.
13. Готика в Англії.
14. Мистецтво треченто в Італії.
15. Творчість Чімабуе. Живописна реформа Джотто.

Теми для рефератів.

1. Готика в Іспанії.
2. Світська архітектура готики.
3. Готика в Німеччині: загальний огляд.
4. Мавританське мистецтво в Іспанії.
5. Італійське мистецтво романської доби.
6. Вітраж в готичному храмі.
7. Романський стиль у храмовій архітектурі.
8. Антична спадщина в мистецтві Візантії.

Тема 4. Мистецтво Відродження

Питання для самоконтролю:

1. Міський характер ренесансної культури. Відродження й Античність.
2. Гуманізм та індивідуалізм як визначальні риси культури Відродження.
3. Полеміка з готикою: діяльність Філіппо Брунелескі.
4. Італійський ренесансний палаццо.

5. Видовищність релігійного живопису Доменіко Гірландайо.
6. Становлення стилістичних особливостей ренесансної скульптури.
7. Новаторство Джорджоне.
8. Маньєризм у Венеції
9. . Теорія перспективи.
10. Великі географічні та наукові відкриття та їхній вплив на розвиток європейської культури і мистецтва.
11. Вівтарні композиції XV ст.
12. Інтелектуалізм живопису Пітера Брейгеля Мужицького. Ренесансний живопис Німеччини.
13. Портрети Ганса Гольбайна.

Теми для рефератів.

1. Стилiстичнi особливостi українського мистецтва XVI – початку XVII ст.
2. Естетичнi погляди українського Ренесансу.
3. Архітектура Жовкви та Бродів.
4. Ренесансний ідеал – ансамбль Успенського братства у Львові.
5. Джерела ренесансної меморіальної пластики України.
6. Станковий живопис.

Тема 5. Мистецтво XVII століття

Питання для самоконтролю:

1. Зародження та розвиток архітектури бароко в Італії: собор Іль Джезу в Римі.
2. Новаторство Караваджо.
3. Портрети Яна Ван Дейка.
4. Побутовий жанр у творчості Я.Йорданса.
5. Побутовий живопис художників дельфтської школи: Вермеєр Дельфтський.
6. Відображення життя іспанських монастирів у творчості Ф.Сурбарана.
7. Жанровий реалістичний живопис та графіка: Ж.Калло, Л.Ленен, Ж. де ля Тур.

Теми для рефератів.

1. Розвиток традицій героїчного пейзажу Пуссена у творах К.Лорена.
2. Біблійні сюжети Рембрандта.
3. Архітектура бароко в Україні.
4. Творчість І.Григоровича-Барського.
5. =Діяльність архітектора Б.Меретина.
6. Особливості української барокової пластики.

Тема 6. Мистецтво XVIII ст.

Питання для самоконтролю:

1. Просвітницька концепція мистецтва.

2. Художня творчість та філософські концепції XVIII ст.: особливості взаємодії.
3. Особливості стилю рококо в архітектурі
4. Мистецтво революційного класицизму.
5. Теми, ідеї, образи живопису Ж.Л.Давіда.
6. Мистецтво Італії.
7. Сатиричні та моралізаторські серії Хогарта.
8. Поетична настроєвість портретів Т.Гейнсборо.

Теми для рефератів.

1. Мистецтво України XVIII ст.
2. Жанри мистецтва XVIII ст.
3. Театр як актуальний вид мистецтва.

Тема 7. Мистецтво XIX століття

Питання для самоконтролю:

1. Проблема синтезу мистецтв.
2. Виникнення нових форм і жанрів мистецтва.
3. Академічний класицизм Ж.Д.Енгра.
4. Творчість Ф.Гойї.
5. Романтизм В.Блейка.
6. Г. Россетті.

Теми для рефератів.

1. Діяльність київських архітекторів А.Меленського. В.Беретті.
2. Світські споруди Львова
3. Садибно-паркові комплекси: Софіївка в Умані та Олександрія в Білій Церкві.
4. Класицизм в українській скульптурі.
5. Формування в українському живописі нових жанрів.

Тема 8. Імпресіонізм та фовізм

Питання для самоконтролю:

1. Творчість О.Дом'є К.Коро.
2. «Всесвітня виставка 1855 р. в Парижі.
3. Новаторство Е.Мане.
4. Роль пленеру у творчості К.Моне.
5. Скульптура імпресіонізму.
6. Метод „клуазонізму” та синтетичного декоративізму в творах П.Гогена.
7. Графіка А.ТулузЛотрека.
8. Група Набі.
9. Історична тематика в творчості Я.Матейка та Ю.Брандта.
10. Відображення природи в краєвидах Н.Орди та Ю.Хелмонського.

Теми для рефератів.

1. Романтизм в творчості Тараса Шевченка.
2. Портрети останнього періоду творчості
3. Серія офортів «Живописна Україна»
4. Українська тематика у творах А.Гроттгера. Розвиток графіки на західноукраїнських землях.

Тема 9. Модерн

Питання для самоконтролю:

1. Символізм західноєвропейському мистецтві межі XIX – XX ст.
2. Ідеї В. Орта.
3. Проекти споруд та інтер'єрів Й.Гофмана, О.Вагнера.
4. Творчість А.Мухи.
5. Творчість М.Врубеля.
6. Тема української природи в творах І.Айвазовського, А.Куїнджі, Л.Вичулковського, Я.Станіславського

Теми для рефератів.

1. Імпресіонізм К.Костанді.
2. Портрет в творчості львівського художника Т.Копистинського.
3. Майстер сонячного пейзажу В.Орловський.
4. Лірико-епічний образ української природи у творчості С.Васильківського.
5. Життя і природа українського села в пейзажах С.Світославського.

Тема 10.

Питання для самоконтролю:

1. Експресіонізм у західноєвропейському мистецтві. «Крик» як категорія естетики Е.Мунка й еспресіонізму.
2. Група «Міст».
3. «Школа візантійського відродження» М.Бойчука.
4. Кубістична скульптура – колористичні контррельєфи О.Архипенка.
5. Футуризм та його ідеї техніки та швидкості.
6. Неопластицизм П.Мондріана й групи «Де Стейл».

Теми для рефератів.

1. Українське національне відродження, його діячі.
2. Авангардистське товариство «Artes» та ін.
3. Формування нового центру Львова.
4. Український національний модерн (Харків, Полтава, Чернігів).
5. Творчість Г. Кавалерідзе.
6. Творчість Ф.Кричевського, М.Самокиша.

Тема 11.

Мистецтво другої половини XX століття

Питання для самоконтролю:

1. Дж.Поллок.
2. Поп-арт і масова культура.
3. Фотографія та сучасне мистецтво.
4. Оп-арт В.Вазарелі.
5. Концептуалізм і мистецтво як текст
6. Соц-арт та його принципи.
7. Твори мистецтва 20 ст. в збірках музеїв світу.

Теми для рефератів

1. Творчість В.Зарецького та А.Горської.
2. Традиції у творчості Т.Яблонської.
3. Виставка неофіційного українського мистецтва 1980 року.
4. Постмодерн Олександра Дубовика та Любомира Медвідя.
5. «Поетична» хвиля українського кіномистецтва.

Тема 12. Постмодерн та метамодерн

Питання для самоконтролю:

1. Мистецтво роцесс-арту та мінімалізм.
2. Перформанс та хепенінг.
3. Ассамбляж та інсталляція.
4. Містифікації Д.Херста.
5. О.Тістол та В.Цаголов.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання результатів завдань для самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни «Історія мистецтв» (форма контролю – залік):

«Зараховано» (А-Е за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

1. який виконав робочу програму за результатами поточного контролю;
2. виконав блок самостійної роботи, який містить творчі завдання;
3. за підсумковим оцінюванням знань та вмінь з боку викладача демонструє засвоєння матеріалу та виконує практичні завдання на рівні від «відмінного» до «достатнього», а саме:
 - здобувач освіти вільно орієнтується у художніх стилях та жанрах, визначає стильові та жанрові константи;
 - здобувач може проаналізувати художній твір різних видів мистецтва в його основних особливостях);

- здобувач освіти добре знає основні етапи розвитку світового та українського мистецтва, може порівняти твори різних епох, стилів напрямків, авторських стилів;
 - дає визначення мистецтву, його функціям та структурі,
- «Не зараховано» (FX-F за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:**
1. який протягом семестру має 70 відсотків і більше не відпрацьованих заборгованостей від загальної кількості занять з навчальної дисципліни;
 2. не володіє теоретичним матеріалом курсу, не може зробити аналіз художнього твору (навіть на елементарному рівні) та виконати жодного практичного завдання, а саме:
 - здобувач освіти не може визначити основні поняття історії мистецтв;
 - не може проаналізувати художні твори живопису, скульптури, архітектури, театру, кінематографу;
 - не може визначити загальні характеристики художнього стилю та жанру, їх складових;
 - не може назвати основні етапи розвитку світового та українського мистецтва.

Рекомендована література

Основна

1. Крамарчук Х., Мотиль Р., Білінська О. Історія мистецтв та архітектури. Львів, 2022. 176 с.
2. Побожій І. Імена України. 100 митців. Суми: Університетська книга, 2020. 236 с.
3. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Київ : Ліра-К, 2021. 182 с.
4. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021.
5. Історія мистецтва : конспект лекцій / укл. С. І. Побожій. Суми : Сумський державний університет, 2021. 70 с.
6. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга. Харків : Видавництво «Vivat», 2021. 576 с.
7. Яців Р. Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття. Україна – світ. Київ : Априорі, 2021. 544 с.

Додаткова

0. Бичко А.К. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: курс лекцій / А.К. Бичко. К.: Вища школа, 2005. 546 с
0. Шейко В.М. Історія художньої культури. Західна Європа ХІХ–ХХ ст.: підручник для студ. вищ. навч. закл. мистецтва і культури / В. М. Шейко.–Х.: ХДАК, 2001. 206 с.

0. Шейко В.М. Історія художньої культури. Первісність. Стародавній світ: підруч. для студ. вузів мистецтва і культури / В. М. Шейко. Х.: ХДАК, 1999. 210 с.
0. Шейко В.М. Історія художньої культури:Західна Європа XVII–XVIII ст.: підруч. для студ. ВНЗ мистецтва і культури / В.М. Шейко, О.А. Гаврюшенко, О.В.Кравченко. Х.: ХДАК, 2001. 182 с.
0. Уманцев Ф.С. Мистецтво давньої України: історичний нарис / Ф.С. Уманцев.–К.: Либідь, 2002. 328 с.
0. Безклубенко С.Д. Мистецтво: терміни і поняття / С.Д. Безклубенко. К.: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240 с.
0. Куліш О.А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
0. Студницька М. Історія мистецтва країн Сходу : навч. посіб. для підгот. студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. / М. Студницька ; Львівська академія мистецтв. Кафедра історії та теорії мистецтва. Львів: [б.в.], 2004. 196 с.
0. Шейко В. М. Історія художньої культури. Західна Європа XVII і XVIII ст. / В.М.Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко. Х. : ХДАК, 2001. 190с.
0. Шейко В. М. Історія художньої культури. Середньовіччя. Відродження / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко. Х. : ХДАК, 2001.190 с.
0. Шейко В.М. Історія української художньої культури: підручник для студ. вищих навч. закладів мистецтва і культури / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. Х. : ХДАК; Х. : Регіон-інформ, 2003. 180 с.
0. Шейко В.М. Історія художньої культури. Візантія. Арабо-мусульманський світ. Китай. Японія. Х., 2001. 181 с.
0. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків: Vivat, 2019. 576 с.
0. Ходж А. Н. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів : [пер. з англ.]. Харків: Фактор : Pelican, 2012. 208 с.
0. Храмова-Баранова, О. Л. Історія західноєвропейського мистецтва Х-поч. ХХст. : навч. посіб. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. 182 с.
0. Шевцова Г. Історія японської архітектури і мистецтва. Київ: Грані-Т, 2011. 232 с.
0. Материк українського авангарду на мапі світу. Науковий збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2019 р.
0. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец. Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2015. 75 с.

Інформаційні ресурси

1. [Google art project.
https://www.culturepartnership.eu/article/google-art-project-kak-ustroena-krupneyshaya-v-mire-muzeynaya-kollektsiya](https://www.culturepartnership.eu/article/google-art-project-kak-ustroena-krupneyshaya-v-mire-muzeynaya-kollektsiya)
2. <https://cutt.ly/UDR6PsB>.

3. Інтерактивний музей <http://old.dailylviv.com/3D/loda/> 3
4. «Відкриття» <https://cutt.ly/iDnHbkh>
5. Виставка-вернісаж «Кольорова палітра полтавських художників»
URL: <https://project177544.tilda.ws/page2562866.html>
6. Вісник КНУКІМ. Серія «Мистецтвознавство». URL:
<http://arts-seriesknukim.pp.ua/>. 67
7. Стародавні цивілізації. Греція. Документальні фільми UA. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=Ao3K208EZm0>
8. Журнал «Культура і мистецтво у сучасному світі». URL:
<https://lib.knukim.edu.ua/scientific-journals/>
9. Журнал «Мистецтвознавство України». URL:
<http://mystukr.mari.kiev.ua/>
10. Збірник наукових праць
«Мистецтвознавчі записки». URL:
<http://journals.uran.ua/mz>
11. Культурологічний словник термінів. URL:
<http://studcon.org/kulturologichnyy-slovnyk-terminiv?page=6>
12. Наукові записки ТНПУ імені Володимира Гнатюка. Серія:
Мистецтвознавство. URL: <http://nzm.tnpu.edu.ua/>
13. Сучасні французькі митці. URL:
<https://www.artabus.com/artists.php>.
14. Artcyclopedia. URL: <https://cutt.ly/nkdAwyU>.
15. BBC. Culture. URL : <https://www.bbc.com/culture/tags/art-history>
16. Gallerix. URL: <https://gallerix.org/>.
17. Journal of History Culture and Art Research. URL:
<http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk>